

De vogeljachtvrije Col d'Orgambideska 1979

J. Tanguy-Le Gac

Even ter herinnering: deze 'jachtbergpas' in de Baskische Pyreneeën, werd bij recht van afnemend opbod door ecologen gehuurd voor een tijdspanne van 3 jaar. Hierdoor wordt er alle jacht dan ook voor die periode verijdeld. Deze protestactie tegen de zinloze houtduivenslachting was mogelijk dank zij de financiële steun van veel organisaties en van particulieren, die wij hiervoor danken.

Wij stelden ons het bestuderen van de vogeltrek over de Pyreneeën tot doel en het nagaan van de uitgeoefende jachtdruk.

Zie hier de balans voor 1979 en ons actieplan voor 1980.

Bezetting van de col

Er was een effectieve en permanente bezetting (1 à 30 ecologen, naargelang de dagen, waaronder ook talrijke Belgen en Nederlanders). Dit duurde van 15 september tot 10 november en het was langer dan het eigenlijke jachtseizoen (van 28 september tot 4 november).

Het weer was dikwijls zeer bar en de VVV van Soule, die de cols verhuurt en voor de verblijfsmogelijkheden in Iraty instaat, ondernam niets om het verblijf op de col aangenaam te maken...

Ornithologische resultaten

De Haute-Soule is de beste 'trekdoorgang' van middelmatige hoogte (1500-1800 m) in de westelijke Pyreneeën. Daar concentreren zich de meeste trekvogels, in een zone van enkele km breed, waar ook de 'jachtbergpassen' gelegen zijn, concentreren zich de meeste trekvogels. Prooivogels, zangvogels, Kraanvogels, Ooievaars en dergelijke trekken in grote getale door die natuurlijke doorgangen. Zo kan men van op Orgambideska de totaliteit

van de plaatselijke trek evalueren.

Men observeerde er 91 vogelsoorten, waaronder 1/4 prooivogels (20 soorten dag- en 2 soorten nachtvogels). Zeldzaamheden zoals Vale Gier (tot 70 individuen samen), Lammergier, Steenarend waren er niet van de lucht: ze nestelen er immers. Van de trekkende prooivogelsoorten (15) werden 137 observaties gedaan. Er trokken onder andere 852 Rode Vrouwen -het grootste aantal- en 1 Havikarend -het kleinste aantal- voorbij.

Er was een intense zangvogeltrek. Naar schatting trokken er tussen 15 september en 15 november 1979, zo'n 300-à 500.000 individuen over de Col d'Orgambideska. De vinkachtigen voerden de boventoon, gevolgd door zwaluwen, leeuweriken, piepers en kwikstaarten, lijsters en Belfijsters.

En van de 150.000 Houtduiven, ten slotte, trokken er, tussen 15 en 25 oktober, 102.000 voorbij. Op 20 oktober bereikte de trek -maar ook de jacht!...- een hoogtepunt met een totaal van 80.000 individuen.

Col d' Orgambideska: vrij van vogeljacht, óók in 1980!

Resultaten van de jacht

-Gedrag der jagers:

t. o. v. de fauna: Slechts de Houtduivenjacht is wettelijk toegestaan maar in de praktijk worden leeuweriken en lijsters systematisch neergeknald. Is er geen trek, dan moeten de kleine zangvogels (vinkachtigen, piepers) het ontgelden. Wèl worden de prooivogels met rust gelaten en hebben wij geen enkele wetsovertreding vastgesteld. Kwam dit door onze aanwezigheid...?

t. o. v. de ecologen: Ondanks enkele incidenten (vernietiging van borden pro vogelbescherming, scheldwoorden,...) werden wij geduld, maar wij konden de jagers niet 'bekeeren'. De lokale en landelijke pers maakte nochtans gewag over onze actie, hetgeen een bepaald educatief effect had.

-Jachtdruk, heffing

Door het aantal geweerschoten uit onze nabije omgeving te vergelijken met het reëel aantal neergeknalde Houtduiven (de visu waren wij hiervan 21 maal getuige) konden wij de gemiddelde 'buit' der jagers berekenen. Gezien wij het aantal doortrekkende Houtduiven in onze regio kenden, kwamen wij tot het volgende:

jachtresultaten: 21 waarnemingen - 104 geweerschoten - 24 aangeschoten Houtduiven, waaronder 16 gedood of teruggevonden werden en 8 gewond en niet teruggevonden.

aantal vastgestelde geweerschoten: 21.861 (minimum) voor het toale jachtseizoen, waaronder ± 10.000 (9.686) op 20 oktober.

gedode Houtduiven	
15,3% der geweerschoten	3.344
aangeschoten Houtduiven	
7,7%	1.683
totaal der geëlimineerde Houtduiven	5.027

Gezien er 150.000 Houtduiven voorbijgetrokken zijn, bedraagt de jachtheffing op die cols dus 3,34%, waarbij dan nog het aantal aangeschoten vogels die verder vliegen en later verderop sterven dient te worden geteld. Vergelijkt men dit aantal met de gegevens van de jagers (0,3% voor de houtduivenjacht in Zuidwest-Frankrijk; drie voor duizend!) dan merkt men dat hun cijfers onjuist zijn, en dat ze die echte houtduivenuitmoording willen laten doorgaan voor een onschuldig tijdverdrijf, dat op de vogels weinig uitwerking zou hebben.

■ J. Tanguy-Le Gac, F-64450 Lasclaveris-Theze, Frankrijk, tel. 59-33.81.55.

Alle lezers die ons een gift zonden voor de Col d'Orgambideska danken wij hierbij zeer. Inmiddels is wederom f 2500,— voor deze actie verzonden naar Frankrijk. Het versterkt het vertrouwen van onze Franse vogelbeschermingsvrienden. De steun van Nederland en België aan de Fransen heeft ook in Frankrijk opzien gebaard en daardoor grotere bekendheid in dat land gekregen. Giften, met vermelding 'Col d'Orgambideska', blijven wij graag op gironummer 638 498 van het Actie-Comité Het Vogeljaar, Hiversum ontvangen. Veel dank!

gebruikte munitie:

-6,5 patronen om 1 Houtduif te doden.

-4,35 patronen om 1 Houtduif uit de trek golf te elimineren.

-1 geweerschot per 8 trekkende Houtduiven.

In 1980, zullen wij deze gegevens bijwerken, en ook de geldinvestering en de mogelijke milieuvervuiling door loodkorrels die met zo'n jacht gepaard gaat, nagaan.

Vooruitzichten voor 1980

Om deze programmapunten te verwezenlijken zijn mensen, inzonderheid bekwame veldornithologen, nodig. Daarom doen wij op iedereen een beroep.

Vanaf 1 september organiseren wij een vrij kamp voor de studie van de vogeltrek en een initiatie in de ecologie van de Soule.

Deelnemers worden verzocht contact op te nemen met J. Tanguy - Le Gac - 64450 Lasclaveris-Theze (eventueel via ons redactieadres).

Er is geen inschrijvingsrecht (camping en ravitaillering zijn op eigen kosten) en men is vrij zijn verblijfsperiode te kiezen, tussen 1 september en 10 november (men vindt een kruidenierszaak en een restaurant in Iraty-centrum, op 500 m van de col; de camping ligt op 2 km afstand).

Een collectieve 'tent' zal opgesteld worden, vanaf 15 september. Ze zal als verzamelpunt dienst doen, maar slechts in geval van nood slaapgelegenheid bieden. Men moet dus zelf een tent en geld meenemen om te kunnen overnachten op de camping van Iraty. Want het vrij kamperen op Orgambideska is zeer moeilijk (topografische ligging, wind...).

Financiering

De huur van de col bedraagt 20.000 FF per jaar. Vorig jaar werd de ingeschreven lening een succes. Nu bezitten wij de nodige fondsen om de huur voor het tweede jaar (1980) te betalen en voor het derde en laatste jaar zijn de vooruitzichten zeer gunstig: een Europese organisatie tot bescherming van de trekvogels zal ons in de kosten tegemoetkomen.

Er rest ons nog voldoende geld om de 'tent', (ons centrale verzamelpunt) die het verblijf op de col aangenamer moet maken, te bekostigen. Wij moeten nog alleen de bezettingskosten voor 1981 weten te betalen en dat gebeurt met de vele hulp zeker!

Tot ziens in de herfst, op Orgambideska!